

MTA-MAB Marketing Munkabizottsága

MEGHÍVÓ

a

Sárospataki Turizmusfejlesztési Szimpóziumra

mely

a „Tokaj-hegyalja Történelmi Borvidék Kulturtáj” UNESCO Világörökség és a „Tokaj kiemelt turisztikai fejlesztési térség” turizmusának fejlesztése témakörében

a

helyi TDM egyesület megalakulásának 15. éves fennállása kapcsán kerül megrendezésre

A rendezvény időpontja és helyszíne:

2019. november 12.

Hotel Bodrog Wellness**, Sárospatak**

Szakmai támogatók:

ME Marketing és Turizmus Intézet

MTA-MAB Marketing Munkabizottság

A szimpózium programja

9.30 - órától	Érkezés, regisztráció. Sajtótájékoztató
10.00	Az SKTE elnökség köszöntője Bágyi Pál alapító elnök
10.10	Kiemelt turisztikai desztináció fejlesztések, különös tekintettel a Tokaj-hegyaljai világörökség borvidékre Dr. Szakál Zoltán egyetemi docens
10.30	Közösségi turizmusfejlesztés Zemplénben, a pataki turisztikai desztinációban Dr. Dankó László tanszékvezető egyetemi docens, SKTE önkéntes
10.50	Sárospataki turisztikai fejlesztési projektek bemutatása Erdős Tamás ügyvezető - INNOVO Patak kft.
11.10	Kulturális utak fejlesztése, menedzselése a nemzetközi tapasztalatok tükrében Nagy Katalin mesteroktató, turisztikai szakértő
11.30	Közösségi bor és küldetése a gasztronómiában Tokaj - Hegyalján Dr. Bene Zsuzsanna egyetemi docens, Tokaj-Bene Pincészet.
11.50	A Hotel Bodrog Wellness**** fejlesztései a Kisfaludy Program keretében Bágyi Péter szállodaigazgató, az ME-MIM óraadó tanára.
12.10	Ebéd a szálloda éttermében - a terítés, tálalás, felszolgálat sajátosságainak tanulmányozása
13.00	Szállodabejárás - a hotel aktuális fejlesztéseinek bemutatása Bágyi Péter vezetésével.
13.35	Sipos István – a Séta a sárospataki református temetőben film szövegkönyvének szerkesztője és a film narrátora – köszöntése Szvitanó Tamás SKTE elnök
13.40	Filmvetítés a slow tourism jegyében: Séta a sárospataki református temetőben Szerkesztő: Prokop Viktor
15.00	Összegzés, a szimpózium zárása Dr. Dankó László az MTA-MAB Marketing Munkabizottság elnöke
15.10	Kapcsolódó study-tour program: az MTA-MAB Marketing Munkabizottság tagjai és az ME Marketing és Turizmus Intézet szimpóziumon résztvevő turizmus-vendéglátás BA szakos hallgatói részére a tokaji borvidéken. Pincemustra, borkóstolás: Tokajbor-Bene Pincészet kft.

Kapcsolódó sajtóanyag 15 éves a Sárospatak és Környéke Turizmusáért Egyesület

Zemplénben 1997-ben a Magyar Turizmus Rt. K+F Igazgatósága – a főbb térségi aktorokkal egyeztetett és elfogadtatott - turizmusfejlesztési terv készítésére vonatkozó megbízásával¹ kezdődött meg az a politikai és szakmai együttgondolkodás, mely 2 évtized múltán elvezetett Zemplén 72 települése „kiemelt turisztikai fejlesztési térséggé” való nyilvánításához.²

Zemplénben öt helyi turisztikai desztináció alakult ki, melyek egyike a sárospataki. *A sárospataki desztináció* Sárospatakra és vonzáskörzetére, két járásra: a cigándira és a sárospatakira terjed ki. A desztinációban 9 település a tokaj-hegyaljai borvidékhez, ezzel részben átfedésben 2 település a Zempléni hegységhez (tájvédelmi körzethez) kapcsolódik, továbbá az Alföld északi nyúlványaként a Bodrogekben 20 település található.

A Sárospataki desztináció turisztikai adottságai változatos, több lábon álló turisztikai kínálat kialakítására adnak lehetőséget. A trendek szerint a térség sajátos kulturális, természeti vonzerői a turisztikai piacon felértékelődnek, ami még nyilvánvalóbbá teszi a fogadóképesség hiányosságait. Közben olyan világhírű attrakcióval rendelkezik, mint a Tokaj-hegyaljai kultúrtáj, mely 2002 óta az UNESCO világörökség részét képezi, vagy a Zempléni illetve a Tokaj-Bodrogek Tájvédelmi Körzetek páratlan természeti értékei, valamint a térség Európában egyedülállóan színes vallási, nemzetiségi és történelmi öröksége, a turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek a termékkínálat szegénysége, a szállás- és vendéglátóhelyek hiányosságai, valamint a marketing erőtlensége miatt mindeddig csak potenciális lehetőségek maradtak..

A fejlesztési koncepciók, dokumentumok társadalmi vitái elindították a turisztikai és vendéglátós szakma és a turizmusban lehetőséget látó önkormányzatok képviselői körében egy együttműködési igényt, amit az ezredforduló után hazánkban a 2005-ös Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia szakmailag támogatott.

Ebből a szakmai együttműködési gondolatból született meg 2005-ben **Bágyi Pál** hoteligazgató szervezésében és alapításában, önkormányzati támogatással a **Sárospatak Turizmusáért Egyesület**. Az egyesület átvette a Tourinform Sárospatak iroda menedzselését Ladomérszky László irodavezető munkatárssal.

2006-tól az önkormányzat részéről Erdős Tamás előbb tanácsnokként, majd az INNOVO-Patak kft ügyvezetőjeként hathatósan támogatta a desztináció-menedzsment együttműködés ügyét. Tette ezt azzal az országos³ és NORDA fejlesztési ügynökségi támogatással, amely

2007-től az NTS-ben megjelölt helyi, térségi és regionális TDM rendszer kialakítására a 2007-13-as tervezési periódusban célzott tanácsadói programot indított angol és olasz, osztrák példák, pályázati rendszerrel. Ezt követően pályázati kiírásokkal ösztönözte a helyi és térségi TDM egyesületek létrehozását, illetve támogatta a működtetésük és közösségi marketingjük anyagi hátterének megteremtését.

¹ Dankó L.: Zemplén térségi turizmusfejlesztési terv Magyar Turizmus Rt, 1997.

² 1092/2017. (II. 21.) Korm. határozata Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség meghatározásáról és a térségben megvalósítandó egyes fejlesztések megvalósításához szükséges források biztosításáról

³ https://mtu.gov.hu/documents/prod/UNWTO_DM_conf_Budapest2007_Lengyel_magyar.pdf

E tanácsadói program keretében lehetett 2007-ben sárospataki egyesületünk vendége Semsei Sándor (ma a Magyar TDM Szövetség elnöke), aki a Balaton környéki, akkor már megvalósult TDM-es szerveződésekről és közös fejlesztésekről tartott előadást a térségi érdeklődőknek. Már azon a tanácskozáson napirendre került a térségi együttműködés szervezésének gondolata, melyet követően egyesület is alakult e célból, de sajnos a partikuláris erők, azon időben még nem minden zempléni város, desztináció esetében támogatták ezt a szerveződést, amely így nem tölthette be a teljes térségre irányuló küldetését.

Az egyesület első éveiben a tagsági kör kiszélesítését, a kommunikáció fejlesztésére honlap megterveztetését és működtetését, nyomtatott prospektusok, tájékoztató táblák készíttetését, kiállításokon való részvételt tekintette megoldható feladatának. A pataki önkormányzattal kiváló kapcsolat alakult ki, a helyi IFA bevételekből évről-évre – a tagsági díjon túl – testületi döntés alapján támogatták az egyesület vállalkozókat, intézményeket összefogó, szakmai fórumként, véleményformálóként és érdekképviselőként való funkcionálását.

Az Összefogással Tokaj Világörökségért projekt keretében 2008-ra készült el a sárospataki vár sarokbástyájának rekonstrukciója, amely Újbástyá néven nyitotta meg kapuit. Az épület üzemeltetésére létrehozott SIDINFO kft Marcziné Szappanos Judit alkalmazásával átvette az egyesület menedzseri, valamint a Tourinform Sárospatak üzemeltetési feladatainak ellátását.

2008-ban az EU „European Destinations of Excellence” versenye keretében az élő hagyományokat őrző desztinációk versenyén Sárospatak a döntőbe került és díjazásban részesült, az egyesület által összeállított "Pünkösdi Szent Erzsébet Napok Sárospatakon" című pályázatával.

A formálódó térségi együttműködés első komoly eredménye volt, hogy az 5 turisztikai egyesület felosztotta a főbb turisztikai termékek térségszintű menedzselési feladatait. A sárospataki egyesület a desztináció adottságai alapján a kulturális turizmus összefogására vállalkozott. Tokaj a borturizmus, Sátoraljaújhely az aktív turizmus, Füzér a falusi turizmus és Telkibánya a bakancsos turizmus térségi koordinálói lettek.

A 2009-ben az egyesület neve módosult: **Sárospatak és Környéke Turizmusáért Egyesületre**, az egyesület taglétszáma 50 fölé emelkedett, s még abban az évben sikerült összeállítani egy TDM szervezeti működést támogatni hivatott pályázati anyagot, amely azonban nem érte el a kívánt célját. Ennek ellenére 2010 végéig ebben a konstrukcióban hathatósan segítette a város önkormányzata egyesületünket, annak működését.

2010-ben az egyesület tagsága elnökké **Dr. Dankó Lászlót** választotta, akit az év őszén megválasztott polgármester a városmarketing tanácsadó testületébe is meghívott. Az új elnök első feladatai között arculati elemeket terveztetett (logo, levélpapír, ppt háttér, rollapok) és új honlapot készíttetett, majd sikeresen összeállította a Nemzetgazdasági Minisztérium helyi TDM regisztrációs pályázatához a szükséges dokumentációt és 2011. elején egyesületünk regisztrált TDM szervezet címet kapott.

A helyi TDM pályázathoz a desztinációból, 16 önkormányzat, 21 turisztikai szolgáltató, 13 vendéglátó vállalkozás, 6 civil szervezet és 14 turizmushoz kapcsolódó vállalkozás, magánszemély szolgáltató fejezte ki együttműködési készségét.

Az addigi desztinációs szintű tagbővítésnek és a menedzselési munka elismerésének az adott külön aktualitást, hogy a különböző EU forrású turisztikai jellegű pályázatokhoz a pályázóknak a helyi TDM támogató nyilatkozatáért többletpontot adtak. A TDM szervezet

ilyen formán képet kaphatott a desztinációban megvalósítani tervezett fejlesztési elképzelésekről, azokat véleményezhette és csak azon projektekhez adott ki támogató leveleket, amelyek illeszkedtek akár a világörökségi terület, akár a tájvédelmi körzetek, illetve

a települések természeti és épített adottságaihoz. Emellett a pályázók meggyőzésével a tagsági kör is szélesedett és az együttműködés a desztináció egészére kiterjedt.

2011 tavaszán bekapcsolódtunk a „Bor-Vidék” Tokaj-hegyalja terület-és gazdaságfejlesztési program műhelymunkájába. Bár ez a munka a kezdeményező halálával megtorpant, a koncepció tovább él, s a ma is aktuális világörökségi borvidéki fejlesztési program elnevezésében is hordozza azt⁴.

Egyesületünk Sárospatak Város Önkormányzata alvállalkozójaként magyar félként részt vett a „Carpathian region as an attractive tourist destination” (CARAT) elnevezésű szlovák, ukrán, román, magyar határregiós turisztikai desztinációfejlesztési projekt megvalósításában. A kassai projektmenedzser szervezetnek desztinációkról angol nyelvű helyzetfelméréseket, szekunder és primer kutatásokat, elemzéseket és prezentációkat készítettünk és részt vettünk az együttműködők work-shopjain, konferenciáin. Ebben a projektben az elnök legfőbb segítőjeként Kajati Mónika TDM menedzser munkáját emeljük ki.

A négyoldalú közös projekt értékes eredménye az a 4, szabadon használható és youtuben elérhető reklámspot, ami a 4 együttműködő desztináció turisztikai értékeit villantja fel 2,5-2,5 percben:

Sárospatak: https://www.youtube.com/watch?v=bW8_Mfli7KI&t=80s

Kassa: <https://www.youtube.com/watch?v=a1Mr4IL9S9g>

Nagybánya: <https://www.youtube.com/watch?v=JQr7ZhySmBo>

Ungvár: <https://www.youtube.com/watch?v=dSXU6YZfAco&t=18s> .

Ugyanezen év májusában – a tavasszal elfogadott világörökségi törvény apropóján - került megszervezésre és sikeres megrendezésre az „Örökségértékek és turizmusfejlesztés” elnevezésű szakmai szimpózium az Újbástya épületében. A konferencián államtitkárok, a Magyar Turizmus Rt. marketing igazgatója, tudományos és gyakorlati szakemberek előadásai hangzottak el. Ekkor mutattuk be Hollywood bölcsője: Zemplén című kisfilmünket: <https://www.youtube.com/watch?v=02U7nfXIC4M>

A konferencia írásos anyagaiból az egyesületünk által elindított „Zemplén Régió Fejlesztése” sorozat keretében az első tanulmánykötetet jelentettünk meg.

A 2010 decemberében megjelent térségi TDM regisztrációs pályázati felhívás alapján az 5 helyi TDM minősítést szerzett egyesület között a korábban már elindult egyeztetési munka felgyorsult, s 2011 novemberében egy erdőbényei megbeszélésen egyetértés alakult ki a térségi TDM nonprofit Kft létrehozásában.

A zempléni turisztikai szolgáltatók piacra jutásának a segítése, valamint a hatékony közösségi márkaépítés és marketingmunka érdekében Zemplén öt helyi TDM egyesületének elnöke 2011. december 22-én Sárospatakon aláírta a Tokaj-hegyalja-Zemplén-Abaúj Térségi TDM Nonprofit Kft. Társasági Szerződését. A kft ügyvezetőjévé Dankó Dénest, a sátoraljaújhelyi TDM elnökét, alpolgármestert választottuk.

⁴ 1981/2013. (XII. 29.) Korm. határozat

A térségi TDM szervezetként megalakult kft. szakmai munkáját az egyeztetések szerint a TDM menedzserek tanácsa irányítja, szoros szakmai együttműködésben. A munkát nagyrészt a helyi TDM szervezetek munkaszervezetei végzik egyeztetett munkamegosztásban. Ennek részeként a pataki TDM a kulturális turizmus térségi fejlesztési feladatainak koordinálását, menedzselését vállalta fel.

Sajnos a 2010-es kormányváltást követően felerősödött az a politika által megfogalmazott igény, amely a társadalom, a civil élet szervezésében a korábbiaknál nagyobb szerepet szánt a kormányzatnak. Ennek jegyében 2011 decemberében új civil törvényt fogadott el az Országgyűlés⁵, szigorodott a közhasznú status feltételrendszere. Ezzel összefüggésben is, Sárospatak város 2006-2010 közötti időszakban bekövetkezett súlyos eladósodása a korábbi egyesületi támogatások visszafogásához, az egyesület menedzser szervezetének - SIDINFO kft - kiüresítéséhez vezetett, s az önkormányzattal kialakult jó együttműködési gyakorlat fokozatosan veszített lendületéből.

A helyi politika szemléletváltását támogatta az is, hogy a turizmussal kapcsolatos területi feladatokat a 2012-től hatályos új önkormányzati törvény⁶ 13 §.(1) bekezdés 13. pontjában önkormányzati feladatként nevesítette.

Ezt érzékelve két év után az egyesület - elnöksége javaslatára - Sárospatak akkori alpolgármesterét dr. Szabó Ritát választotta meg elnöknek.

Egy 2011-es egyesületi pályázatunk alapján már **Dr. Szabó Rita** elnöksége idején: 2012. szeptember 21.-én valósult meg a Zempléni Tájak LEADER akciócsoport támogatásával az „Örökségvédelem és vidékfejlesztés” konferencia és study tour, melyek célja az akciócsoport – benne a pataki desztináció - területén folyamatban lévő és megvalósított komplex vidék- és településfejlesztések bemutatása volt, mint best practice.

Dr. Szabó Rita munkahelyváltása (a tokaji járási hivatal vezetője lett) miatt elnöki megbízatását mandátuma lejártá előtt visszaadta, ezért a helyi önkormányzattal való együttműködés javításának reményében az elnökség Szvitankó Tamást, az önkormányzat turisztikai ügyeket is kezelő Humán Bizottságának elnökét kérte fel elnöknek, aki ezt a tisztségét a 2020 májusi közgyűlésen esedékes tisztújításig betölti.

Szvitankó Tamás elnöknek sem sikerült a közhasznú jogállás érdekében a 2011-ben a város önkormányzatával kötött együttműködési megállapodást meghosszabbíttatnia, a Tourinform Sárospatak iroda fenntartása – egyesület tagunk – A Művelődés Háza és Könyvtára kezelésében maradt, s a civil törvény értelmében, 2014-ben közhasznú jogállásunkról is le kellett mondanunk.

2015-ig a TDM menedzseri feladatok ellátását a város polgármestere a Tourinform iroda munkatársa feladatkörében engedélyezte, továbbá részt vállalt a különböző hazai turisztikai kiállítások, Guide&Hand rendszer fenntartási költségeinek fedezésében. Azt követően a TDM menedzseri feladatokat a háromtagú elnökség közreműködésével, önkéntesként Dr. Dankó László korábbi elnök látja el.

A jelenlegi elnöki ciklus együttműködési eredményei sorából kiemelhető, hogy elkészült a térségi logo, folyamatosan megújul a zempléni desztináció honlapja (Tokaj-Zemplén-Abaúj,

⁵ 2011. évi CLXXV. törvény

az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról

⁶ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100189.TV>

www.gotokaj.hu). Továbbra is ingyenesen letölthető a Tokaj-Hegyalja és a Zemplén turisztikai kínálatából szemezgető Guide&Hand ingyenes mobil applikáció Apple és Android telefonokra.

A fejlesztést a VITOUR LANDSCAPE című INTERREG IV/C forrás tette lehetővé, a szoftvert az MTA SZTAKI fejlesztette, a szolgáltatói háttér adatbázis informatikai kialakítása a Mimézis Kft munkája. Jelenleg is a tokaji TDM gesztorálja.

Egyesületünk a TDM szervezetek szükségességével, funkcióellátásával kapcsolatosan a megváltozott országos és helyi politikai gondolkodást kényszerűen tudomásul véve – egyszerű civil szervezetté - a turisztikai szabályozási és szakmai ismeretek átadása felé mozdult el. Évről-évre megrendezzük a Lokálpatrióták Egyesületével a szezonnyitó vállalkozói fórumot, ahol az érdeklődők első kézből kaphatnak információt a várható változásokról, fejlesztésekről, s persze kérdéseket, észrevételeket is fogalmazhatnak meg a helyi önkormányzatok irányába.

A 2011-ben elindított „Zemplén Régió Fejlesztése” sorozatunkban kétévente újabb, térségi gazdaság-és turizmusfejlesztéssel összefüggő tanulmányköteteket jelentettünk meg.

A turisztikai térségek (desztinációk) fejlesztésének állami feladatairól szóló 2016. évi CLVI. törvény áthelyezi a turisztikai fejlesztések fókuszát az egyedi attrakciókról a turisztikai térségekre. s a feladatokat a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt-re bízta.

A kormány Zemplén 72 településének területét (ebből a sárospataki desztinációhoz 18 tartozik) a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség részévé nyilvánította⁷, a kormányhatározatban szereplő fejlesztési feladatok szakmai koordinációját a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. látja el. Ennek ismeretében a térségi TDM nonprofit kft ügyvezetője többször eljárt az ügynökségnél és felajánlotta szakmai együttműködésünket. Az eredménytelenséget érzékelve a kft tulajdonosi köre úgy határozott, hogy a zempléni turisztikai fejlesztésekben szerepet vállalt társaságot megszünteti.

Az MTÜ részéről érzékelhető némi együttműködési készség a térségi TDM tagjaival való együttműködésre, ugyanis 2018 márciusi tokaji sajtótájékoztatóján és az azt követő háttérbeszélgetésen⁸ Guller Zoltán vezérigazgató Posta György tokaji polgármesteren keresztül – a jelenleg is fennálló térségi koordinációban résztvevő helyi TDM-ek felé - kezdeményezte egy sárospataki központú térségi TDM szervezet ismételt létrehozását, melyet az MTÜ a zempléni desztináció márkázásában partnerének tekintene.

A kezdeményezés után Sárospatakon megtartott egyeztetésen a helyi TDM-ek kinyilvánították készségüket a Tokaj kiemelt turisztikai fejlesztési térség programjaiban való közreműködésre. Erről a korábban is meglévő szándékunkról a tanácskozás résztvevőinek felhatalmazásával Posta György tokaji TDM elnök levélben értesítette az MTÜ vezérigazgatóját. Ezidáig a térségi turisztikai fejlesztési folyamatba való tényleges bevonásunkra nem került sor, így a térségi TDM együttműködés sem került formalizálásra.

Bízunk benne, hogy Zemplénben az MTÜ-re delegált szakmai koordinációra kijelölt Felső-szabolcsi, Tokaji Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. feladatait 2019 márciusától átvevő Kisfaludy 2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. igényt fog tartani a helyi TDM-ek helyismeretére, a térségi együttműködésben és fejlesztésben megszerzett évtizedes tapasztalataikra.

⁷ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A17H1092.KOR&txtreferer=00000001.TXT>

⁸ http://www.kulcsmagazin.hu/cikk_sok-milliard-a-turizmusra